

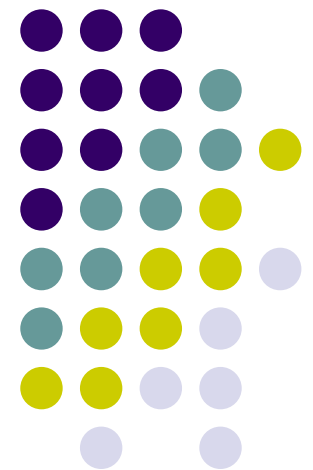
MONINKERTAISIA ONNENHETKIÄ JA ARJEN HAASTEITA

Monikkoperheiden vanhempien
kokemuksia perheen hyvinvoinnista

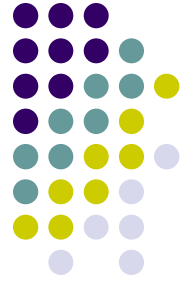
15-vuotisjuhlaseminaari

Helsinki 22.5.2010

Johanna Hyväluoma

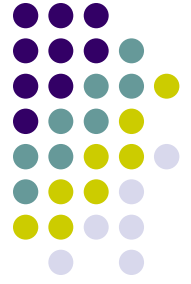

Tutkimusaineistot

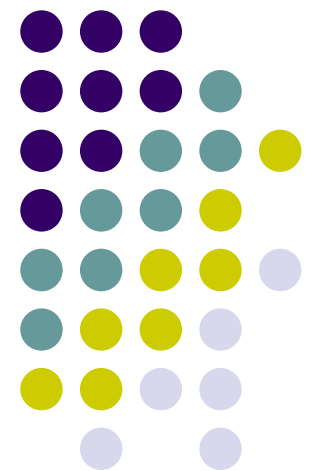
- **Monikkoperheiden hyvinvointi -tutkimus**
 - **Otos 2500 monikkoäitiä ja mahdolliset puoliset Manner-Suomesta**
 - **Postikutsut ja internet-kysely syys-lokakuussa 2009**
 - **Vastaajia 1181 monikkoperheestä: äitejä 1133, puolisoita 439**
 - Kaksosten perheitä 1124, kolmosten perheitä 26 ja kaksien kaksosten perheitä 14
 - Vastausosuus 47,2 %
 - **Kieltäytyneiden lomake (N=111)**

Vertailuaineistot

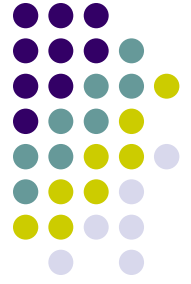

- **Stakesin (nyk. THL) HYPÄ06 -selvityksen lapsiperheiden postikyselyaineisto**
 - Kotona ainakin yksi alle 18-vuotias lapsi
 - N=2864; 1762 äitiä ja 1102 isää
- **Paletti-tutkimus: pikkulapsiperheiden vanhempien kyselyaineisto 2006** (Rönkä, Malinen & Lämsä 2009)
- **FamWork-tutkimus: pikkulapsiperheiden vanhempien kyselyaineisto 2004** (Malinen, Härmä, Sevón & Kinnunen 2005)
- **Kuluttajatutkimuskeskuksen lapsiperhekysely 2006** (Raijas & Wilska 2007)

PARISUHDE MONIKKOPERHEISSÄ

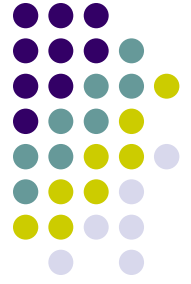

Parisuhde arjen voimavarana

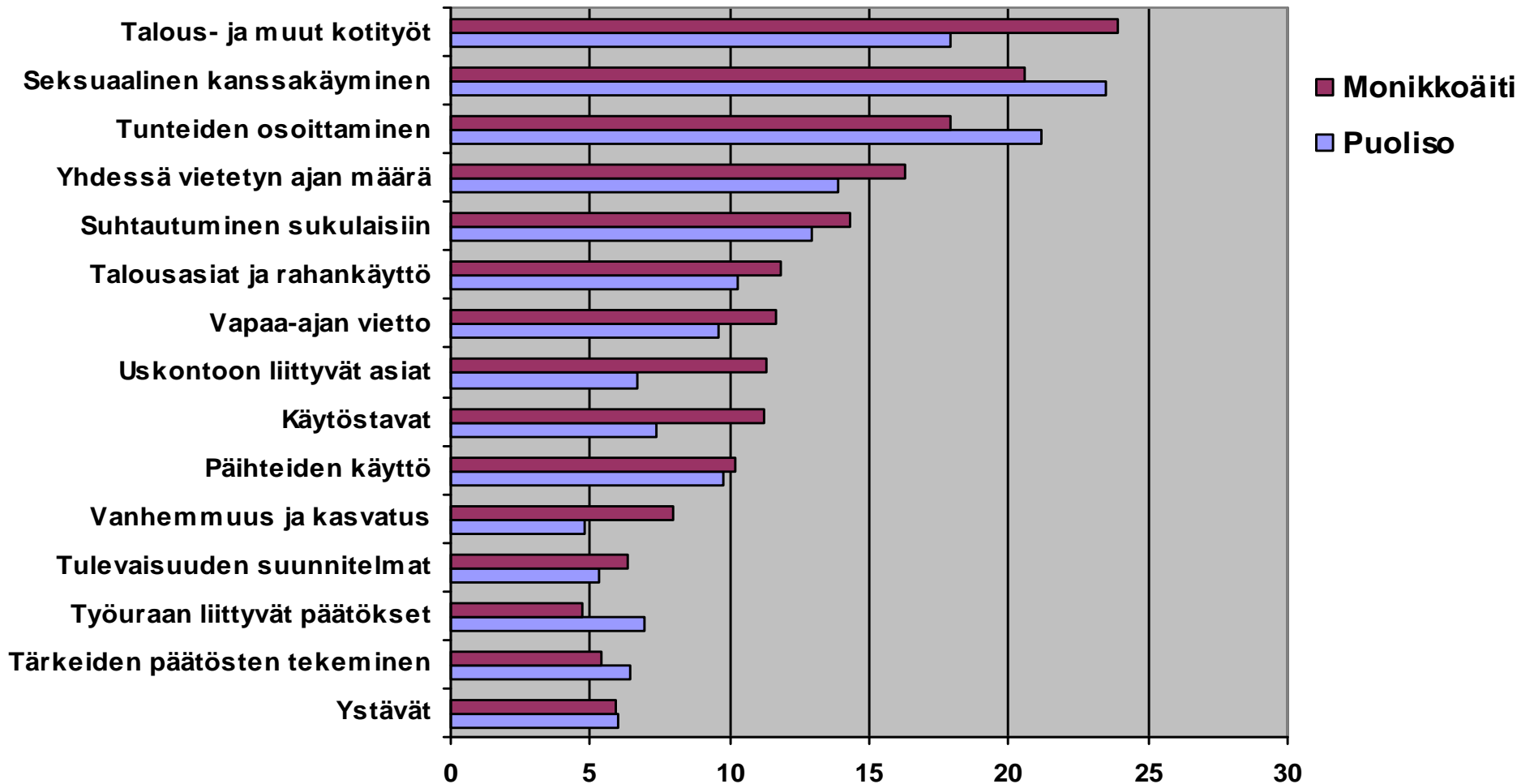

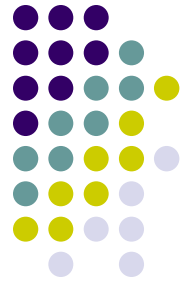
- **Suurin osa parisuhteessa: avioliitossa 76 %, avoliitossa 15 %**
 - Monikkolasten biologiset vanhemmat eronneet 13 % perheistä → erottaessa perheen monikkolapset keskimäärin 5–vuotiaita
- **Parisuhdetta kuormittavat eniten:**
 - Kahdenkeskeisen ajan puute (72 %)
 - Väsymys (64 %)
 - Arjen pyörittäminen (60 %)
- **Parisuhdetta vahvistavat useimmin:**
 - Vanhemmuuden jakaminen ja ilo (76 %)
 - Rakkaus puolisoa kohtaan (73 %)
 - Huumori (69 %)

Parisuhteen yhtenäisyys ja ristiriidat

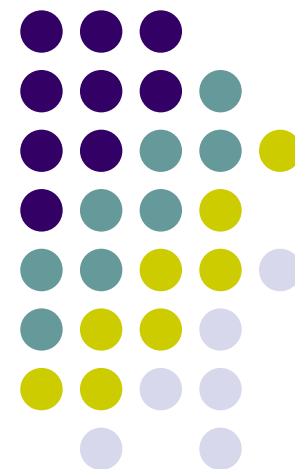
- Monikkovanhempien kokemat erimielisyydet eri aihealueista

- **Parisuhde pääosin pysyvä, mutta jopa 25 % äideistä ja 17 % puolisoista oli katunut liittoaan tai harkinnut suhteen lopettamista**
 - selvästi useammin kuin muut pikkulapsiperheiden vanhemmat (Paletti)!
- **54 % monikkovanhemmista tyytyväisiä omaan parisuhteeseensa ja neutraalisti parisuhteensa tilan koki reilu 40 %**
 - selvästi tyytymättömämpiä parisuhteeseensa kaiken kaikkiaan kuin muut vanhemmat!

TYÖN JA PERHEEN YHTEENSOVITTAMINEN

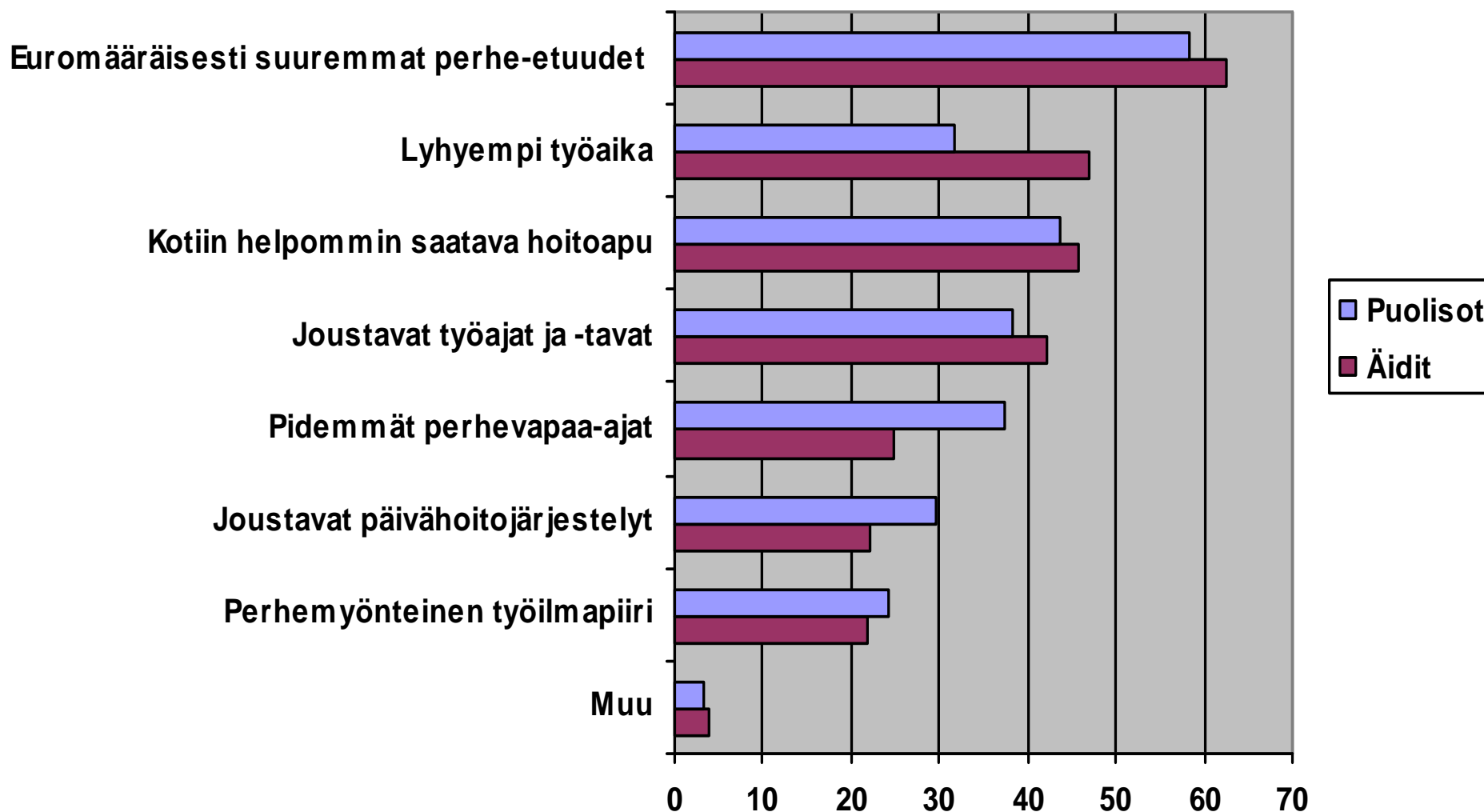

Työn ja perheen yhteensovittaminen monikkoperheessä

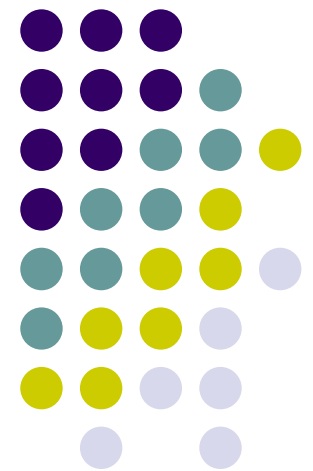

	Monikko- vanhemmat (n=479–833)	HYPÄ06- vanhemmat (n=846–1666)
Kun tulen kotiin, lakkaan ajattelemasta työtäni	70	57
Tunnen laiminlyöväni kotiasioita työni vuoksi	41	43
Tekisin ansiotyötä, vaikka se ei olisi taloudellisesti välttämätöntä	55	50
Työssä on mukava olla vapaana perheestä ja sen hälinästä	52	37
Työn jälkeen jaksan vielä harrastaa jotakin	72	72
Jaksan paremmin lasten kanssa, kun olen välillä töissä	72	56
Parisuhteessani menee paremmin, kun minulla on myös työni	68	61

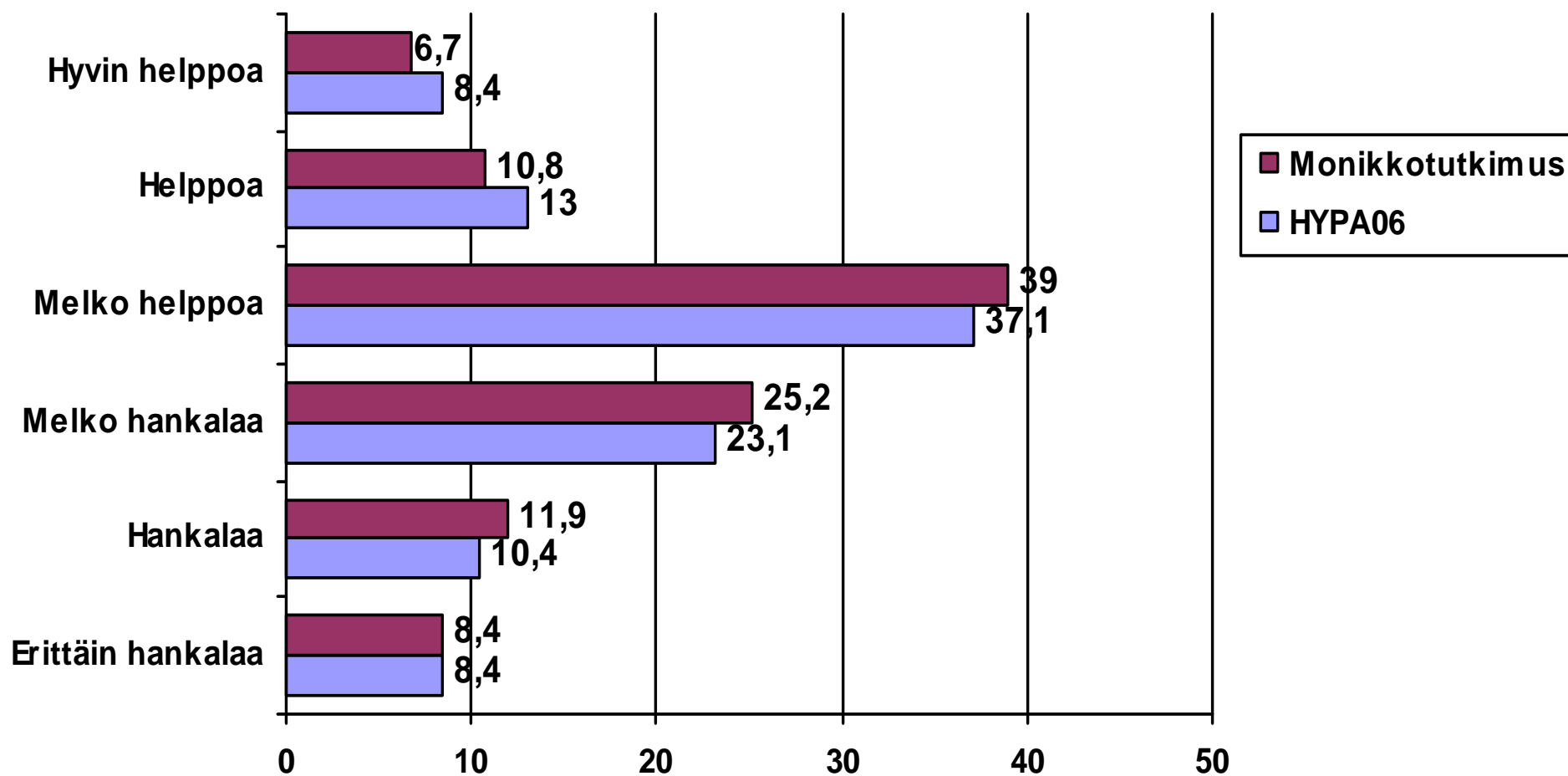
Mikä helpottaisi työn ja perhe-elämän yhteensovittamista? (n=762 äitiä, 374 puolisoa; %)

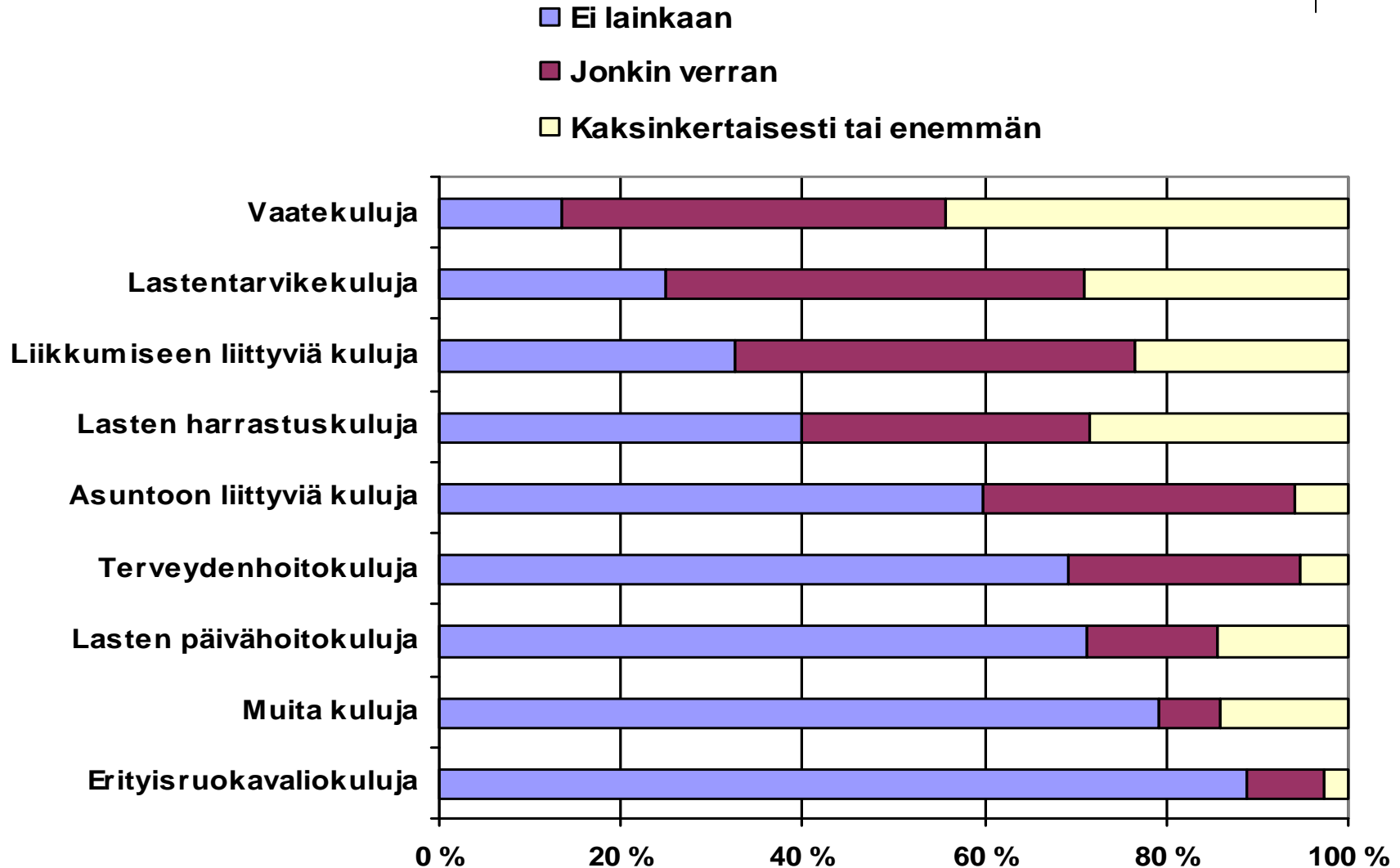
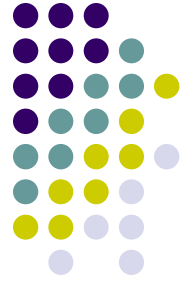
TALOUEDELLINEN TOIMEENTULO

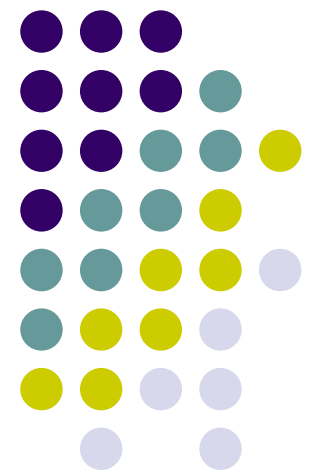
Kokemukset taloudellisesta toimeentulosta

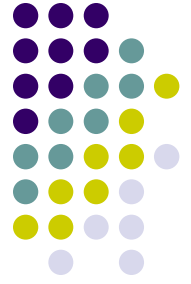
Monikkoudesta aiheutuvat lisäkulut (n=1437-1522)

VANHEMMUUS MONIKKOARJESSA

Vanhemmuus ja työnjako

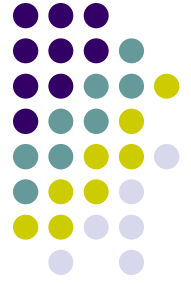
- **Äideillä päävastuu kotitöistä, lastenhoitoon liittyvät tehtävät jaettiin molempien puolisoitten kesken**
→ oma osallistuminen koettiin puolison arvioita suuremmaksi
- **Monikkoperheiden vanhemmat jakoivat kotitöitä tasavertaisesti selvästi useammin kuin Hypa06:n vanhemmat**
- **Yhteisvanhemmuus toteutui kokonaisuudessaan erittäin hyvin**

Vanhemmuuden haasteet ja stressikokemukset

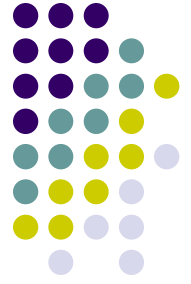
<i>Väittäjä</i>	Monikkoperheet (n=1494–1515), %	HYPÄ06- perheet, % (n=2471–2862)
Olen huolissani omasta jaksamisesta vanhempana	39	38
Koen riittämättömyyttä vanhempana	43	32
Monikkolasten kasvattaminen on haastavampaa kuin osasin odottaa	39	#
Perheen ulkopuolisten neuvot ovat silloin tällöin tarpeen (monikko)lasten kasvatuksessa	32	38
Kokee stressiä erittäin tai melko paljon	28	25
Kokee erittäin tai melko usein itsessään negatiivisia tunteita	15	17
Kokee erittäin tai melko usein itsessään positiivisia tunteita	71	#

Haastavimmat ja antoisimmat perhevaiheet

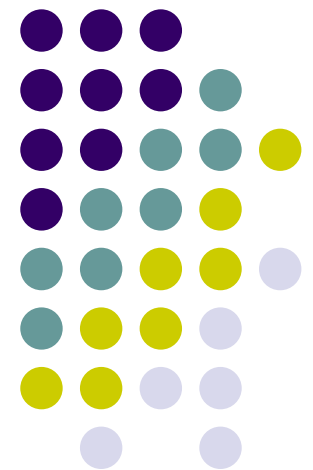
- **Valtaosa koki haastavimpana vaiheena monikkolasten vauvaiän**
 - Pikkulapsi-ikä koettiin toiseksi haastavimpana (19-28 %)
 - Kolmanneksi haastavin nuoruusikä (lähes 20 %)
 - Haasteita: lasten perushoito (69 %) sekä lasten kasvatus, saadun tuen ja avun määrä, parisuhde ja taloudellinen tila (25 %)
- **Antoisimpana ikävaiheena se, minkä ikäisiä monikkolapset vastaushetkellä olivat**
 - Poikkeuksena nuoruusikäisten monikkolasten vanhemmat
 - Antoisaksi ikävaiheet teki vanhemman oma suhde monikkolapseen sekä monikkolasten keskinäinen suhde

Voimavarat monikkoperheen arjessa (n=1157)

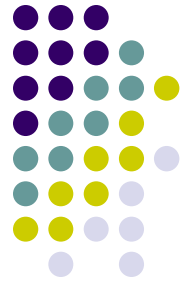

- **Toimiva parisuhde**
- **Oman ja kahdenkeskeisen ajan löytyminen**
- **Hyvät vuorovaikutussuhteet koko perheen kesken**
- **Rakkaus lapsiin ja lasten riemu**
- **Hyvin organisoitu arki, huumorintaju, sisukkuus, usko**
- **Kohtalaisen taloustilanteen antama turva**
- **Tukiverkoston antama hoitoapu ja tuki**

TUKIVERKOSTOT JA PERHEPALVELUT APUNA VANHEMMUUDESSA

Monikkoperheiden sosiaalinen tukiverkosto

	“On olemassa ihminen, jonka kanssa keskustella tai jolta saan käytännön apua”	
	Keskustelutuki	Käytännön apu
Puoliso/seurustelukumppani	79,6	64,5
Isovanhemmat	37,3	71,8
Muu perhe/sukulaiset	36,8	34,5
Toiset monikkovanhemmat	11,9	2,0
Muut ystävät	71,5	26,4
Järjestöjen henkilöstö	0,6	0,8
Kunnan palveluiden henkilöstö	3,8	3,5
Muut	3,8	3,0

Perhepalvelut – avun hakeminen ja saaminen viimeisten 12kk:n aikana

<i>Perhepalvelu</i>	Monikkoperheet		
	<i>En ole tarvinnut tukea</i>	<i>Olen saanut tukea</i>	<i>Olisin tarvinnut, mutta en ole saanut</i>
Lapsiperheiden kunnallisesta kotipalvelusta	84,5	5,3	10,2
Sosiaalitoimistosta (esim. perhetyötä)	89,1	6,0	4,8
Perheneuvolasta	86,7	11,2	2,0
Lääkäriltä	70,7	27,8	1,5
Päivähoidon tai koulun henkilöstöltä	63,5	35,5	1,0
Seurakunnasta	91,7	8,0	0,4

Perhepalvelut – avun hakeminen ja saaminen viimeisten 12kk:n aikana

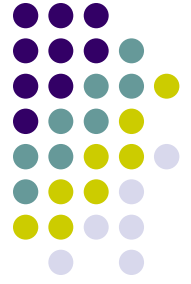
<i>Perhepalvelu</i>	Monikkoperheet			Hypa06-perheet		
	<i>En ole tarvinnut tukea</i>	<i>Olen saanut tukea</i>	<i>Olisin tarvinnut, mutta en ole saanut</i>	<i>En ole tarvinnut tukea</i>	<i>Olen saanut tukea</i>	<i>Olisin tarvinnut, mutta en ole saanut</i>
Lapsiperheiden kunnallisesta kotipalvelusta	84,5	5,3	10,2	97,8	1,4	0,8
Sosiaalitoimistosta (esim. perhetyötä)	89,1	6,0	4,8	91,8	6,7	1,6
Perheneuvolasta	86,7	11,2	2,0	90,8	8,6	0,7
Lääkäriltä	70,7	27,8	1,5	80,9	18,1	1,0
Seurakunnasta	91,7	8,0	0,4	95,8	3,9	0,3

Millaista tukea vanhemmat toivovat lisää? (n=731)

- **Sosiaaliselta lähiverkostolta ja yhteiskunnalta saatu tuki ja apu riittämätöntä**
 - Ei tukiverkostoa, ei kehdeta pyytää apua, lupauksia avusta ei pidetä
- **Taloudellista tukea**
 - Kelan tukiin parannuksia
 - Monikkoperhe päivähoitomaksuissa ja verotuksessa huomioon
- **Lasten ja kodin hoitoon käytännön apua**
 - Siivousta, parisuhdetta, äidin lepäämistä tai asioilla käymistä varten
 - Apua vain vaikeimmissa tilanteissa, liian uupuneita avun hakemiseen
- **Vertaistukea: keskusteluja, yhteistä toimintaa**
- **Tietoa raskaudesta ja vanhemmuudesta, ohjausta avun ja tuen lähteille**

Johtopäätöksiä

- **Vauva- ja pikkulapsi-ikä raskaimpia vaiheita**
- **Yksinhuoltajilla ja monilapsisilla monikkoperheillä hyvinvointiriskejä**
 - Oma jaksaminen, parisuhde sekä perheen taloustilanne usein koetuksella
- **Monikkoperheiden hyvinvointi edellyttää konkreettisia tukitoimia**
 - Kotipalvelusta apua helpommin – ennaltaehkäisevää työtä!
- **Voimavaroina jaettu vanhemmuus, toimiva parisuhde, mielekäs työ ja tukiverkostot**
- **Monikkovanhemmuudesta myös useita iloa ja nautintoa tuottavia asioita!**
 - Lasten kehityksen seuraaminen, lasten läheisyys toisilleen
 - Onni, ilo ja ylpeys lapsista, erikoisasema

KIITOS!

*"Parasta monikko-
vanhemmuudessa on 2 ihanaa
rakasta lasta, jotka ovat tehneet
elämästä täyden ja hauskan."*

